

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องขวัญและประเพณีการทำขวัญของชาวพุทธ :
กรณีศึกษาการทำขวัญในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

๑.ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดขึ้นนี้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องขวัญและประเพณีการทำขวัญของชาวพุทธ : กรณีศึกษาการทำขวัญในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

๒.แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการทำขวัญในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ ปัญหาสำคัญ ประสบการณ์และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำขวัญในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

๑.ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....การศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....

๒.ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

๓.สถานภาพ.....

๔.การนับถือศาสนา.....

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องขวัญ

๑.ท่านมีความเชื่อเรื่องขวัญหรือไม่.....เพราะเหตุใด ?

๒.ท่านคิดว่าขวัญคืออะไร มีจำนวนเท่าไร และมีบ่อเกิดมาจากไหน.....
เหตุใดจึงเชื่อเช่นนั้น.....

๓.ท่านเคยประสบเหตุเกี่ยวกับการขวัญเสียหรือขวัญดีมาก่อนหรือไม่.....
ท่านคิดว่าการที่คนเราจะมีขวัญดีหรือขวัญเสียนั้นมาจากสาเหตุอะไร.....เหตุใดจึงเชื่อเช่นนั้น

ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ ปัญหาสำคัญ ประสบการณ์และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับขวัญ
แบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ สัมภาษณ์ผู้ประกอบพิธีกรรมในการทำขวัญ (หมอธรรม, หมอขวัญ,
พระภิกษุผู้สวดขวัญ)

ส่วนที่ ๒ สัมภาษณ์ผู้ร่วมพิธีกรรม ร่วมสังเกตการณ์ในพิธีกรรมการทำขวัญ (ประชาชนทั่วไป)

ส่วนที่ ๓ สัมภาษณ์ผู้รู้ (นักวิชาการ, ปราชญ์ท้องถิ่น)

ส่วนที่ ๑ สัมภาษณ์ผู้ประกอบพิธีกรรมในการทำขวัญ (หมอธรรม, หมอขวัญ)

๑. จุดเริ่มต้นของความเชื่อเรื่องขวัญของท่านเกิดมาจากสาเหตุอะไร ? และท่านได้ศึกษาวิธีการ ขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมการทำขวัญมาจากใคร?

๒. ท่านคิดว่าขวัญมีอยู่จริงหรือไม่ โดยส่วนตัวท่านเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเสียขวัญ และการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญบ้างหรือไม่ และผลของการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญนั้นเป็นอย่างไร

๓. ท่านประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญมานานหรือยัง ขั้นตอนประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญนั้นมีอะไรบ้าง

(๑) กำหนดวันหรือช่วงเวลา (๒) การแต่งตัว

(๓) เครื่องบัตพลี (๔) ลำดับขั้นตอน

(๕) บทสวดหรือบทสวดขวัญนั้นจะใช้ให้เหมาะสมกับงานอย่างไร

๔. ท่านคิดว่าความเชื่อเรื่องขวัญนั้นเกิดมาจากสาเหตุใด เหตุใดท่านจึงเชื่อเช่นนั้น

๕. ท่านคิดว่าประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญให้กับประชาชนนั้นจะเกิดผลในด้านใดบ้าง และจุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญนั้นคืออะไร

๖. ท่านเห็นว่าการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร และโดยเนื้อแท้ของพิธีกรรมนี้ท่านว่าเป็นของความเชื่อในศาสนาใดบ้าง พุทธหรือพราหมณ์หรือว่าเป็นความเชื่อท้องถิ่น ทำไมท่านถึงเชื่อเช่นนั้น ?

๗. ท่านคิดว่าการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญที่ดำเนินการอยู่มีความเหมาะสมกับท้องถิ่นหรือไม่ โดยเฉพาะท่านที่เป็นพระสงฆ์มาทำหน้าที่เป็นหมอสวดขวัญนั้นจะมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ?

ส่วนที่ ๒ สัมภาษณ์ผู้ร่วมพิธีกรรม ร่วมสังเกตการณ์ในพิธีกรรมการทำขวัญ (ประชาชนทั่วไป)

๑. ท่านมีความเชื่อเรื่องขวัญมาก่อนหรือไม่ ท่านคิดว่าขวัญมีอยู่จริงหรือไม่ และท่านมีความรู้เรื่องขวัญมาจากแหล่งความรู้ใด พ่อแม่ ญาติ หรือว่าเพื่อน หรือพระสงฆ์ เป็นต้น

๒. ท่านคิดว่าจำเป็นหรือไม่ที่เมื่อเกิดความไม่สบายใจแล้วจะต้องประกอบพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญ ในส่วนตัวท่านเชื่อว่าการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญจะช่วยให้ชีวิตดีขึ้นบ้างหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๓. ท่านเคยเข้าร่วมพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญมาก่อนหรือไม่ และท่านคิดว่าพิธีกรรมเช่นนี้จะช่วยให้ผู้คนมีชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างไร และอะไรคือเหตุผลในการเข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ ?

๔. ท่านคิดว่าการมีพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญนั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ ? (๑) ดี เพราะเหตุใด (๒) ไม่ดี เพราะเหตุใด

๕. ท่านคิดว่าในโอกาสใดบ้างที่จะต้องมีพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญให้กับผู้คนในสังคมของท่าน ?

๖. ท่านคิดว่าพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรบ้าง

๗. ท่านคิดว่าผู้คนในสังคมควรเชื่อเรื่องขวัญอย่างไรจึงจะเป็นการเหมาะสม

ส่วนที่ ๓ สัมภาษณ์ผู้รู้(นักวิชาการ,ปราชญ์ท้องถิ่น)

๑. ท่านมีความเชื่อเรื่องความเชื่อเรื่องขวัญหรือไม่? เพราะเหตุใด ?

๒. ท่านคิดว่าตามหลักวิชาการแล้วขวัญคืออะไร มีจำนวนเท่าไร และมีที่อยู่ที่ไหน? เหตุใดท่านจึงเชื่อเช่นนั้น ?

๓. ท่านคิดว่าความเชื่อเรื่องขวัญมีความเกี่ยวข้องหรือปรากฏอยู่ในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาบ้างหรือไม่ ถ้ามีลองยกตัวอย่างมาดู และท่านคิดว่าความเชื่อเรื่องขวัญรวมถึงการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญนั้นมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมบ้างหรือไม่ เหตุใดจึงเชื่อเช่นนั้น?

๔. ท่านคิดว่ากรณีพระสงฆ์เข้าไปทำหน้าที่ในการเป็นหมอสูดขวัญนั้นผิดพระวินัยหรือไม่ และหากมีความผิดทางพระวินัยจะผิดข้อไหนบ้าง ?

๕. ท่านคิดว่าพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญมีความเกี่ยวเนื่องกับผู้คนในชุมชนอย่างไร ทำไมผู้คนในชุมชนจึงมีความเชื่อเช่นนั้น

๖. ท่านคิดว่าชาวพุทธจะควรรักษาพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญนี้ไว้ให้สืบทอดต่อไปในวันข้างหน้าอย่างไร

๗. ท่านคิดว่าความเชื่อเรื่องขวัญและพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญมีอิทธิพลต่อผู้คนในชุมชนในประเด็นนี้อย่างไร

(๑)ด้านการเมืองการปกครอง

(๒) ด้านสังคม

(๓) ด้านเศรษฐกิจ

(๔) ด้านประเพณีและวัฒนธรรม

๘. ท่านคิดว่าอะไรคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้คนในชุมชนมีความเชื่อเรื่องขวัญและพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญ ?

๙. ท่านคิดว่าชาวสุรินทร์นั้นควรวางท่าทีต่อความเชื่อเรื่องขวัญและพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญ อย่างไรถึงจะเป็นความเชื่อที่ถูกต้องไม่มลาย...

๑๑. ท่านคิดว่า การที่ผู้คนมีความเชื่อในเรื่องพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญนี้ ได้ก่อให้เกิด
คุณประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรบ้าง

๑๒. ท่านคิดว่า อะไรคือคุณค่าที่แท้จริงของการมีความเชื่อเรื่องขวัญและพิธีกรรม
บายศรีสู่ขวัญ?